

GASILEC

Cene enkratnim oglasom
cela stran 37 kron 60 vin.,
1/2 strani 18 kron 80 vin.,
1/4 strani 9 kron 40 vin.,
1/8 strani 4 krone 70 vin.
Pri večkratnem oglašanju
:: primeren popust. ::

V Ljubljani, dne 20. novembra 1918.

Vstajenja dan.

Več kot tisoč let smo bili sužnji tujih narodov. V svoji prirojeni ponižnosti smo poljubljali bič, ki nam je žvižgal okolu ušes; pobirali smo drobtinice, ki so padle razkošnim sosedom z mize in lovili smo se za bilke, kakor se lovi utopljenec na valovju.

Za temno nočjo zasijala nam je zarja; odleteli so stoletni okovi, ki so nam oklepali roke; svobodna Jugoslavija stoji pred nami. Prišel je vstajenja dan!

Bodi nam tisočkrat pozdravljena, svobodna Jugoslavija, bodi nam skrbna mati in mi se te hočemo oklepiti, kakor se oklepa otrok blažene roke svoje matere!

Uredništvo.

Predsedstvene vesti.

Vsem zveznim gasilnim društvom.

Iz poročil, ki so jih poslali župni načelniki osrednjemu odboru »Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem«, posneli smo več nedostatkov, ki se pojavljajo pri gasilnih društvih. Po nekaterih gasilskih orodiščih ali domovih je nagromadeno več predmetov, ki ne spadajo k gasilski opravi in pripravi, in docela v taki množini, da le težko prideš do brizgalnice in drugega gasilskega orodja. Taki predmeti ne spadajo v gasilsko orodišče in ovirajo, če ne onemogočajo točno porabo gasilnega orodja.

V gasilskih orodiščih mora biti red in snažnost. Gasilno društvo, ki nima v redu svojega orodišča tudi v drugem oziru ne more biti polvale vredno in po navadi tudi v resnem slučaju, pri izbruhu požara, ni na svojem mestu. Vsako orodje mora biti na svojem mestu in nikjer ne sme ležati orodje križem razmetano, kakor bi se zljubilo posameznim članom. O orodju in opravi mora biti napravljen izkaz, iz katerega je razvidno, koliko orodja in opravil ter kakšno se hrani v orodišču, tako da vsak trenutek moremo podati potrebno pojasnilo. Izkaz naj bo obešen pri vходу v orodišče in po vsaki porabi in vaji je orodje osnažiti in po izkazu postaviti na svoje mesto. Ključ do orodišča naj bo shranjen v bližini orodišča in vsak član mora vedeti zanj. Luč, svetilka ali sveča, naj bo vedno pripravljena pri vходу v orodišče, tako da jo najdemo v najtemnejši noči. Dohod v orodišče mora biti vedno prost, zlasti pozimi je gledati na to, da je odkidan sneg in odstranjen led izpred orodišča.

Orodišče naj se večkrat prezrači in pomeže; pajk ne sme imeti domovanja v gasilskem orodišču.

Predsedstvo.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Gasilecu“.

Imeniki članov in članarina.

Predsedstvo »Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev« je razposlalo gasilnim društvom pred kratkim tiskovino za imenik članov posameznih gasilnih društev. Ker več kot tretjina gasilnih društev še ni vrnila izpolnjenih imenikov predsedstvu in tudi članarine (po 20 vin. za vsakega izvršujočega člana) ni vposlala, prosimo zaostala gasilna društva, naj nemudoma vpošljejo imenike in članarino »Slovenski deželni zvezi prostovoljnih gasilnih društev v Ljubljani«. Red in točnost sta važni lastnosti gasilnega društva.

Predsedstvo.

Edinost med kranjskimi gasilnimi društvi.

To kar je želel vsak zaveden slovenski gasilec, se je zgodilo. »Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem« in »Kranjska deželna gasilska zveza« se združita zopet v eno zvezo, k skupnemu delu na polju gasilstva. V kratkem skliče podstarosta »Združenja slovenskega gasilstva« tov. Barle zastopnike obeh zvez na skupno posvetovanje. Pri tem posvetovanju se izvoli provizorični odbor, kateremu bo pripraviti vse potrebno za združitev in za občni zbor združenih zvez, ki se bo vršil zadnje zimske ali prve pomladanske tedne 1919. Pred tem občnim zborom bo vsem gasilskim župam pomnoženim z novimi društvi sklicati župne občne zборе, pri katerih bo izvoliti nov župni odbor in župne odposlance za občni zbor združenih zvez. Vsaka gasilska župa odpošlje na občni zbor deželne zveze župnega načelnika in po dva odposlanca na 100 članov; odlomki pod 50 se ne vpoštevajo, nad 50 štejejo za celoto. Razvrstitev gasilnih društev v župe prinašamo na drugem mestu.

Jugoslovanska gasilska zveza „Ljubljana“.

(F. Barle.)

Preobradi, ki se vrše pred našimi očmi, vplivali bodo v veliki meri tudi na gasilsko organizacijo. Meje posameznih kronovin so padle in z njimi so padle tudi deželne gasilske zveze. Nazivanja: »Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem« ali »Kranjska deželna gasilska zveza«, dalje: »Zveza slovenskih prostovoljnih požarnih bramb za Sp. Štajersko« ali »Zveza istrskih hrv.-slov. prostovoljnih gasilnih društev« itd. so odslej nemogoča. Osnovati si moramo iz različnih deželnih gasilskih zvez veliko osrednjo jugoslovansko gasilsko zvezo za celo Jugoslavijo. Ta naj bi se delila radi lažjega gibanja na več skupin z naslovom: Jugoslovanska gasilska zveza »Ljubljana«, »Zagreb«, »Sarajevo«, »Belgrad« in če hočete tudi »Zofija«. K jugoslovanski gasilski

zvezi »Ljubljana« naj spadajo gasilna društva, ki imajo svoj sedež v ozemlju Narodne vlade ljubljanske, k Jugoslovanski gasilski zvezi »Zagreb« gasilna društva, ki imajo svoj sedež v ozemlju Narodne vlade zagrebške itd.

Štajerska, koroška, goriška in istrska gasilna društva se morajo spojit s kranjskimi gasilnimi društvi in zategadelj je treba, da se že sedaj jamejo pripravljati na to spojitve.

Občni zbori gasilskih žup.

Načelnikom gasilskih žup se vpošlje v kratkem tiskovinu za občni zbor gasilske župe. Občni zbor gasilskih žup, h katerim je poleg doslejšnjih v gasilski župi združenih gasilnih društev povabiti tudi ona gasilna društva, ki so se nanovo priklopila gasilskim župam, Razvrstitev gasilnih društev po župah prinaša današnji »Gasilec« na drugem mestu. Občni zbori gasilskih žup naj bodo končani do konca meseca februarja 1919, da se meseca marca 1919 more vršiti občni zbor združenih gasilskih zvez v Ljubljani.

Župnim načelnikom je do konca februarja 1919 provizoričnemu odboru združenih gasilskih zvez (na ime tov. Frana Barleta v Ljubljani, Mestni dom) naznaniti:

- a) ime in priimek novih župnih odbornikov,
- b) ime in priimek odposlancev, ki se udeležijo občnega zbora združenih zvez v Ljubljani,
- c) število članov vseh v župi združenih gasilnih društev,
- č) samostalne predloge, ki se nameravajo postaviti na občnem zboru.

Razvrstitev gasilskih društev obeh zvez v gasilske župe.

Po dogovoru zaupnikov obeh kranjskih gasilskih zvez se gasilna društva po gasilskih župah do pritrditve odbora in občnega zbora razdele nastopno:

1.

Gasilska župa ljubljanska.

Bevke, obč. Vrhnik, Bizovik, obč. Dobrunje, Borovnica, Brezovica, Dobrova, Dravlj, obč. Zg. Šiška, Gameljne, obč. Šmartno, Horjul, Ježica, Ljubljana, Moste, Notranje Gorice, obč. Brezovica, Pirniče, obč. Šmartno, Podutik, obč. Šentvid, Polhovgradec, Preska, obč. Medvode, Spodnja Šiška (Ljubljana), Stara Vrhnik, obč. Vrhnik, Stožice, obč. Ježica, Šent Vid, Štefanja vas, obč. Dobrunje, Tacen, obč. Šmartno, Vič, Vižmarje, obč. Šent Vid, Vrd, obč. Vrhnik, Vrhnik, Zgornja Šiška, Zgornji Kašelj, obč. D. M. Polje, Zalog.

2.

Gasilska župa izjanska.

Iška Loka, Iška vas, Pijavagorica, Podpeč, obč. Pre-serje, Račna, Studenec-Ig. Šent Jurij, Škofljica, občina Šmarje, Šmarje, Tomišelj, Vrbljene.

3.

Gasilska župa kamniška.

Dob, Dol, Dolsko, Domžale, Kamnik, Komenda, občina Kaplja vas, Lukovica, Mengeš, Moravče, Motnik, Perovo, obč. Kamnik, Stob, obč. Domžale, Šmartno v Tuhinju, Trojane, Trzin, Vodice.

4.

Gasilska župa kostanjeviška.

Cerklje, Grmovlje, obč. Raka, Kostanjevica, Krško, Leskovec, obč. Krško, Mokronog, Orehovec, obč. Kostanjevica, Radeče, Sveti Križ, Šent Janž, obč. Sveti Križ, Šent Jernej, Šent Rupert, Škocijan, Vrhpolje, obč. Šent Jernej.

5.

Gasilska župa kranjska.

Cerklje, Duplje, obč. Križe, Kranj, Mavčiče, Naklo, Preddvor, Predoslje, Stražiše, Šenčur, Tržič, Voglje, Zgornji Bernik, obč. Cerklje.

6.

Gasilska župa litijska.

Krka, Litija, Šent Vid, Šmartno, Vače, Višnja gora, Zagorje.

7.

Gasilska župa logaška.

Bloke, Cerknica, Črni vrh, Dobračeva, obč. Žiri, Dolenja vas, obč. Cerknica, Dolenji Logatec, Godovič, Gorenji Logatec, Hotederšica, Idrija, Ledine, obč. Žiri, Planina, Rovte, Spodnja Idrija, Stari trg, Unec, obč. Rakek, Žiri, Žirovnica, obč. Cerknica.

8.

Gasilska župa novomeška.

Ambrus, Bela cerkev, Črnomelj, Dobliče, Dragatuš, Gradac, Metlika, Mirna, Mirna peč, Ponikve, obč. Trebnje, Rudolfovo, Semič, Šent Peter pri Rudolfovem, Toplice, Trebnje, Valta vas, obč. Šmihel - Stopiče, Velika Loka, Vinica, Žužemberk.

9.

Gasilska župa postojniška.

Hruševje, obč. Hrenovice, Ilirska Bistrica, Knežak, Postojna, Razdrto, obč. Hrenovice, Senožče, Slavina, Studeno, obč. Postojna, Šent Peter, Šent Vid nad Vipavo, Vipava, Zagorje.

10.

Gasilska župa radovljiska.

Begunje, Bled, Blejska Dobrava, obč. Gorje, Bohinjska Bela, obč. Ribno, Bohinjska Bistrica, Breznica, Dovje, Gorje, Hrušica, obč. Jesenice, Jesenice, Kamnagorica, Koroška Bela, Kranjska gora, Kropa, Leše, Ljubno, Moistrana, Mošnje, Podkoren, obč. Kranjska gora, Radovljica, Rateče, Rečica, obč. Bled, Ribno, Selo, obč. Ribno, Srednja vas, Stara Fužina, obč. Srednja vas, Zasip, obč. Gorje.

11.

Gasilska župa ribniška.

Dobropolje pri Laščah, Dolenja vas, Jurjevica, Loški potok, Rašica, obč. Turjak, Ribnica, Sodražica, Sveti Gregor, Sušje, Velike Lašče, Velike Poljane.

12.

Gasilska župa škofjeloška.

Godešice, obč. Stara Loka, Poljane, Selca, Sora, Sorica, Stara Loka, Škofja Loka, Trata-Gorenja vas, Zab-nica, obč. Stara Loka, Železniki.

Gasilstvo in narodno gospodarstvo.

(F. Barle.)

Požar gasimo, dom branimo!

Gospodar, ki ni uredil svojega gospodarstva tako, da odgovarja vsakterim razmeram in na vse strani, je slab gospodar. Slabo urejeno in slabo urejevano gospodarstvo prej ali slej jame razpadati in razpad je neizogiben, če v pravem času ni vposegla krepka roka. Kar je gospodar posamez, to je narod v celoti. Narod, ki je politično površno organiziran, ki skrbi površno za svojo prosveto, ki gospodarskega vprašanja nima urejenega, ni dozorel narod in nima vseh pogojev do obstoja in do samoodločbe. Krepeke volje, neumornega dela in jeklene vztrajnosti je treba, da narod ne krene raz pota do vzvišenih ciljev, ki so stavljeni zavednim narodom.

Politična organizacija vsakega naroda mora biti taka, da vabi sama vse najširše sloje k sebi in da vsak posamezni član organizacije iz lastnega prepričanja pripomore k dosegu ciljev svojega naroda. Strankarsko prepričanje ne sme motiti razvoja. Z roko v roki so dosegljivi cilji, ki so vzvišani nad vsako strankarsko prepričanje. Politična organizacija temelji na prosveti naroda in prosveta na narodnem gospodarstvu. Narodno gospodarstvo je potemtakem temelj prosveti in temelj organizaciji naroda.

Gospodarsko vprašanje naroda je razdeljeno na vse različne panoge in ena je važnejša od druge in druga odvisna od druge.

K najvažnejšim točkam narodnega gospodarstva spadajo: skrb za varstvo ljudskega imetja, skrb za ljudsko zdravstvo, gospodarska osamosvojitev naroda in strokovna organizacija.

Vsaka teh vrst spada zopet v pododdelke in za vsak pododdelek mora skrbeti organizirana skupina naroda.

Nas gasilce zanima zlasti prva točka narodnega gospodarstva, t. j. skrb za varstvo ljudskega imetja. Vsak narod ima raztreseno svoje imetje po ozemlju, ki mu je odkazano po njegovem razvoju. Posamezniku je nemogoče zadostno skrbeti za varstvo svojega imetja in zategadelj je varstvena organizacija neobhodno potrebna. Kdo na svetu pozna hišnega posestnika, ki bi iz prepričanja trdil, da ne rabi pomoči, ko mu uničujoči plamen vdira v stanovanje, hlev in skladišče. In, vzemimo da se je našel tak človek, kdo pa je porok, da plamen od njegove hiše ne poseže po poslopju sosedovem in dalje po vasi, trgu ali mestu, ki lahko napravi tisoče in stotisoče škode na ljudskem imetju? So ljudje, ki z visokim zavarovanjem svojega imetja in s požigom skušajo priti do denarja, toda to so umazane pege na razvoju naroda, ki se izgublajo v celoti in pri narodnem gospodarstvu ne morejo priti v poštev.

Strah pred požarom in skrb za ljudsko imetje sta rodila gasilstvo in zategadelj smelo trdimo, da skrb za gasilstvo spada k najvažnejšim točkam narodnega gospodarstva.

Zaveden narod mora imeti zavarovano svoje imetje proti požarom in drugim nezgodam. Z vsako izplačano zavarovalnico se je skrčilo ali oškodovalo narodno gospodarstvo. Skrb in smoter gasilstva potemtakem ni le, da varuje imetje posameznika, marveč tudi, da varuje zavarovalnice, ki morajo biti institucije zavednega naroda.

Časi, ko so se snovala gasilna društva, da so člani s svetlimi čeladami, našemljenimi s kričečimi grivami in z generalskim krojem, delali parade po vaseh in mestih, da so ob godovih s podoknicami svojim dostojanstvenikom izvajali sodce piva itd. so minuli. Namen gasilstva je visoko vzvišen nad take malenkosti in smešnosti. Na mesto parad in podoknic je stopila narodna zavednost, ljubezen do svojega naroda, plemenitost srca in sočrstvo s sodobnim trpinom. Kdor dandanes podcenjuje ali motri gasilstvo iz zgoraj navedenega smešnega stališča in okužuje njegovo organizacijo, podpisuje sebi ubožno izpričevalo, zakaj v svoji plitvosti ne dohaja razvoja svojega naroda. Organizacija gasilstva ni nič manj potrebna, kot so potrebne druge strokovne organizacije.

Kdor potemtakem dela proti gasilski organizaciji, dela proti eni najvažnejših in najpotrebnejših institucij svojega naroda.

Vsiljuje se nam vprašanje, ali je sploh mogoče, da se najdejo ljudje, ki so nasprotniki gasilstva? So ljudje, ki so iz neumljivih razlogov nasprotniki vsake organizacije, vsakega skupnega dela in to svoje prepričanje poskušajo vcepljati tudi drugim. Druga vrsta ljudi je, ki se boji in ogiblje kroja. Za delo primem rad, če treba, pravi tak čudak, toda v kraj ga ne spraviš. O osebnem nasprotstvu do posameznih članov gasilnega društva in o političnem toku, ki je tuintam pljusnil tudi v gasilske vrste, nočem razpravljati, ker živimo v dobi sprav in ker prodira luč spoznanja v najširše sloje naroda. Res je bilo treba čestokrat hladnokrvnosti in samopremagovanja, da gasilca politični tok ni potegnil v svoj vrtinec. Da se ubranimo vsakteri izkušnji, moramo imeti pred očmi vedno vzvišeni cilj svojega naroda, v podrobnosti cilj gasilstva, ki je prevzelo skrb za ljudsko imetje.

Gasilcu, da vztraja na svojem prevzetem mestu, je treba gasilskih lastnosti, in to so: narodna zavednost, ljubezen do svojega naroda, plemenitost srca.

Narodna zavednost je potemtakem prva lastnost, katero mora imeti zaveden gasilec. In kaj je narod ali

kaj so narodi? Narod so bolj ali manj številne skupine ljudstva, ki, prebivajoč na strnjemem ozemlju, govorijo enak jezik, ki ima sicer različna narečja, na zunaj in na znotraj pa se reprezentira kot skupna jezikovna enota. Zavednost narodne skupnosti in pripadnosti k istemu narodu veže posamezne dele naroda v celoto. Vsak narod je kulturna enota z enakimi ali pa vsaj sorodnimi kulturnim nazorom, čuvstvom in razvojem. Kultura dviga narode nad brezkulturno ali napolkulturno ljudstvo in rodove, kakršne poznamo iz stare zgodovine in jih še dandanes najdemo po nekaterih zemeljskih krajih. Narodna zavednost je pri kulturnih narodih nekaj samoobsebi umljivega in pri nas Slovanih nekaj najodločilnejšega. Kdor se čuti in smatra za člana svojega naroda, v tem se ne hote pojavlja druga gasilska lastnost, t. j. ljubezen do svojega naroda. Narodna zavednost in ljubezen do svojega naroda sta smernici do narodnega gospodarstva, in gasilstvo, kakor rečeno, tvori mogočen faktor narodnega gospodarstva. K tema lastnostima je treba le še plemenitosti srca: ljubezni do svojega bližnjega, sočutja do trpinca, katerega je zadela bridka usoda, da obupan kliče na pomoč. S temi lastnostmi opremljen gasilec more, vršeč obenem delo usmiljenja, neprecenljivo koristiti svojemu narodu.

Pri vsem tem pa zaveden gasilec ne sme misliti na izkoriščanje, na laskava priznanja in na bombastične pohvale. Zavednost o uspešnem delu za svoj narod, zavednost o svojih dobrih delih napram svojemu bližnjemu, je največje odlikovanje in najvišje plemstvo zavednega gasilca.

Gasilska straža v gledališčih.

(Janko Hojan.)

V delokrog poklicnih kot prestovoljnih gasilcev spadajo tudi razne gasilne straže, kojih namen je, na ognjeni nevarnosti posebno podvrženih krajih, nastali požar v jedru zadušiti, oziroma ga po možnosti omejiti.

Eno najnevarnejših in požaru najbolj odprtih mest je gledališče. V tej veri nas potrdi predvsem zgodovina gledališč, združena z razvojem gasilskih in policijskih odredb. Preteklo stoletje nam je ustvarilo ogromno knjigo smrti in strašnega razdejanja krasnih gledaliških stavb. Najlepši in najpriljubljenejši kinč in kras velikih in malih mest postal je čez noč grozovzbujača razvalina, strah in trepet preplašenega ljudstva. In kako tudi ne? Gledališče, to starodavno kulturno središče in zabavališče, to pogubonosno ognjeno netišče, se nikakor ne more izviti hinavskemu objemu nastalega požara, kajti bliskoma združeni ognjeni prsti ne omagajo in ne popuste, dokler si niso svesti popolne zmage. Dolga nit strašnih požarov te vrste nam jasno priča, kako malenkostna in pomanjkljiva je bila protiobramba. Koliko krasnega, umetniškega, nad vse dragocenega je bilo zgrajenega in po neprevidnosti izročena ognjenemu žrelu! Koliko ljudi, ki so iskali zabave in veselja, je vsled pomanjkljive gledališke uredbe našlo smrt in trpljenje! Žalostni dogodki, ki so se ponavljali skoraj dan za dnem, so nehote prisilili gledališka vodstva kakor tudi merodajne javne oblasti, da so jele razmišljati o sredstvih in ukrepih, ki bi omejili te strašne nesreče. Prišli so do spoznanja, da je potrebno v svrhu omejitve požarov polagati največjo važnost na zgradbo stavbe, na razsvetljavo in kurjavo v tej ter na njeno gasilno stražo.

Stavba sama ima biti zgrajena na kolikor mogoče osamlemu prostoru, kateri nudi vso možnost zgradbeni razsežnosti, njeni hitri izpraznitvi ter urni gasilski pripravi. Biti mora prostorna, iz nevemljive snovi ter brez obilnega, ognju podvrženega okrasja. Imeti mora zadostno število prostornih izhodov, razsežne hodnike ter strogo ločene posamezne gledališke prostore. Vsa vrata se morajo odpirati v izhodni smeri. Predmeti notranjosti morajo obstojati, kar največ mogoče, iz ognju se upira-

joče tvarine. Netaljiva kovinska zavesa loči oder od ostalega gledališča. Na stropu, zlasti nad odrom mora biti primerno okno, potem katerega se lahko v slučaju potrebe napravi prepili ter tako omeji ogenj na gotove dele gledališča. Na gotovih, posebno nevarnih mestih mora biti shramba vode s potrebnimi gasilskimi pripravami, katere čuva in oskrbuje v to določena gasilna straža. Razsvetljava in kurjava v gledališču naj se opravlja z največjo previdnostjo in pazljivostjo na najbolj varen in enostaven način. Slednje gledališče mora skrbeti za dnevno in nočno gasilno stražo, katera mora biti zlasti med predstavami na svojem mestu.

Največje važnosti v gledališčih je pač gasilna straža. Marsikateri gasilec bi z veliko večjo vnemo in skrbjo opravljal to nad vse težavno službo, ako bi se zavedal velikanske odgovornosti, katero prevzame, ko prestopi gledališki prag. To je služba, ki zahteva celega gasilca v pravem pomenu besede. Vse zmožnosti, kar bi jih moral imeti pravi gasilec, pridejo v gledališču do popolne veljave. Pomisliti je treba samo, koliko družinskih očetov in mater, koliko mladih, nadebudnih življenj je v popolni brezskrbnosti in zaupanju izročenih njegovemu varstvu. Koliko gorja in trpljenja, koliko solz in ječanja, koliko revščine in obupa lahko povzroči njegova mlačnost in brezbriznost! Gledališka vodstva se zavedajo te velikanske odgovornosti, zato stremijo za tem, da si kljub ogromnim stroškom zagotove učinkujoče gasilske priprave ter izurjeno in zanesljivo gasilno stražo, katera bi bila kos pogubonosnim plamenom iztrgati vsaj slednje človeško življenje. Da pa more gasilec povsem zadostiti tej vzvišeni, toda najtežji nalogi, zato mu je treba resne in natančne vaje. Gasilno vodstvo, ki opravlja gledališko stražo, ima strogo dolžnost paziti na to, da je slednji mož straže sijajno izurjen v gasilstvu, da do slednjega kotičak pozna gledališko stavbo in nje napravo, ter da se popolnoma zaveda odgovorne in težke stražne službe. Gasilno vodstvo mora skrbeti za redno nadzorovanje gledališke straže, kajti le na ta način je mogoče vztrajno ohraniti isti red in zanimanje za odgovornostipolno službo ter odstraniti morebitne nedostatke, ki se polaste nenadzorovane straže in neopominjanega ljudstva. Kjer navdušenje za delo le vzplapola, a začne takoj hirati in se vdajati mlačnosti in brezbriznosti, tam se pripravlja nevede skrit dom nesreči. Jasno je, da smatra slednji opazovalec stražo v takem stanju za nepotrebno in nekoristno. Skrbeti je torej, da se ohrani vedno svež in zdrav duh v stražnem moštvu, kajti le potem smemo z gotovostjo računati nanj in se zanašati na njegovo urno ter zanesljivo pomoč. Gasilna straža ima redno pravočasno nastopiti svojo službo. Vsak gasilec zavzame njemu določen prostor, katerega pod nobenim pogojem ne sme zapustiti, dokler ga ne odpokliče stražni poveljnik. Ob vsakem nastopu službe naj sleherni mož pregleda, če so njemu odkazane gasilske priprave v rabljivem stanju ter naj potrebno ukrene, da se to zgodi. S sokolskim očesom naj čuva svoj prostor ter odstrani vsako malenkost, ki bi lahko povzročila ognjeno nevarnost. V slučaju, da se kaka stvar vname, naj jo s treznim očesom presodi in brez vika in krika takoj sam pogasi. Ako pa spozna, da je ogenj močnejši, naj urno, toda oprezno in hladnokrvno pozove pomoč ter občinstvo opozori na pretečo nevarnost. Opustiti mora kričanje ter se z največjo naglico in silo lotiti dela. Hladnokrvnost in prisotnost duha tudi v najopasnejši zmešnjavi je pač najlepši znak pravega gasilca. Nepričakovana nevarnost, v katero pade človek, mu popolnoma odvzame razum ter ga navda z divjo živalsko silo samoobrambe, katera pa ga tira običajno v pogubo; kajti, rešiti se hoteč, plane brez misli smrti v naročje. To lahko opazujemo povsod, kjer neslučena nevarnost bliskoma zanese strah in grozo med množico. Večino nesreč bi se v takem slučaju zabranilo, ako bi imeli ljudje več hladnokrvnosti v sebi. Predvsem je torej potrebno, da gasilec ne izgubi razuma in kolikor mogoče pomirjevalno vpliva na množico. Ako je dobro izurjen in o vsem poučen ter se krepko upre ognju, se mu bo naglo posrečilo, istega popolnoma zadušiti ali pa vsaj

v gotovi meri omejiti. — Najnevarnejša točka, pravo netišče v gledališču je oder; zato pa mora straža na tem prostoru s podvojeno pozornostjo in vestnostjo vršiti odkazano ji službo. Nikakor se ne sme vdajati brezskrbnemu šepetanju in opazovanju igralcev, ampak stroga dolžnost vsakega je, da natančno pazi na vse, kar bi moglo povzročiti ogenj; kajti najmanjša, neopažena iskrica lahko v par sekundah povzroči največji požar in nesrečo. Človeško življenje je neprecenljivo in nepovračljivo, zato zadene težka odgovornost slednjega, po čigar krivdi bi postalo žrtev njegove lahkomišelnosti in brezbriznosti. Straža v gledališču je najtežja gasilna služba, treba je torej, da jo kot tako smatra tudi gasilno vodstvo kakor slednji gasilec ter da ji posveča največjo pozornost, združeno s prepotrebno resnostjo.

Življenje gasilstva.

(Janko Hojan.)

Življenje je neprestana šola, pravi pregovor. Kakor že v navadnem svetu, tako je ta rek nadvse resničen v življenju gasilstva. Sleherni dan mu donša novosti in izpopolnjevanje. Zato gasilno društvo daleko ne dosega svojega namena, ako vneto ne sledi toku časa. Pogled nazaj nas o tem jasno prepričuje.

Kakor je bil nekdajemu ljudstvu izvor ognja nekako čudo in so se ga sprva strahoma in nezaupno posluževali, tako se jim je zdelo tudi čudno in povsem nemogoče ustaviti pogubno ognjeno vihro. Mislili so, da se nastalega ognja ne sme in ne more pogasiti s silo, marveč se ga mora pustiti, da sam poneha in ugasne. Zato so jim bila tuja vsa gasilna sredstva, pač pa so skušali ublažiti razsajajoči ogenj z raznimi zarekanji in vražami. Polagoma pa so spoznali svojo nespamet in uvideli, da se ogenj njih strmenja in raznih molitvic ne plaši, zato so ga skušali zabraniti s previdnim delom. Prvo uspešno gasilsko orodje, kakor tudi gasilska četa izvira izza samostanskega obzidja. Menili so bili prvi, ki so osnovali potrebno gasilsko stražo. V katerikoli naselbini se je dvigal samostanski zvonik, ondi je bil po večini tudi odelek redovnikov, ki so v slučaju požara hiteli z razpoložljivim orodjem na požarišče. Toda te dobrote ni bilo povsod, ogenj pa ni izbiral. Zato so si pomagali v vsakem kraju po svoje in se postavili v bran ognju, kakor so pač vedeli in znali.

Izšle so razne postave in zapovedi cesarske in deželne, ustanovljale so se razne varnostne straže in sredstva proti ognju. V večjih krajih in mestih se je pritegnilo vojaštvo v gasilsko službo, a izkazalo se je, da tudi to ne zmaga povsem naloge gasilstva. Naposled se je našel mož čilega duha in blage duše, ki je zbral okrog sebe enako požrtvovalne ljudi ter osnoval četo prostovoljcev, ki so bili pripravljeni tvegati vse svoje moči, da celo življenje, za blagor in v pomoč trpečega brata. Ta spomina vredni mož je bil Robert Rochlitz v Kamenici na Čaškem. Prvi literarični in organizatorični delavec v gasilstvu pa je bil Ferdinand Leitenberger v Pragi.

Njegov korak ni ostal osamljen. S precejšnjo hitrostjo se je oživljala in se še dandanašnje oživlja njegova misel širom sveta. Kmalu je posedoval vsak večji kraj četo prostovoljnih gasilcev in zanimanje je raslo od dne do dne. Ker pa je bil namen in cilj vseh isti, je bilo treba, da so v medsebojnem stiku, da izpopolnjujejo drug drugega. Zato so se posamezne krajevne čete medsebojno združile v razne zveze. Tako so nastali celi polki prostovoljnih gasilcev istega duha, iste misli. Iz preprostega gasilnega orodja starih dni se je polagoma razvilo učinkovitejše, ki se izpopolnjuje dan za dnem. Orodje izpodriva orodje in se kosa za prvenstvo. Enako pa bi se moralo boriti za prvenstvo slednje gasilno društvo. To pa mu je mogoče le, ako temelji na krepkih tleh in se giblje v objemu sloge, kajti edino v slogi je moč. Poedino društvo nikakor ne zmore vsega, zato je treba, da zapusti samski stan in se združi s sosednimi društvi v celoto. Dati mora drugim, kar ima koristnega in dobrega in

ravno tako privzeti, kar še nima in rabi. V naši bivši monarhiji obstojali sta dve veliki zvezi prostovoljnega gasilstva in sicer: nemška ter slovanska zveza. Nemške dežele in pokrajine so bile pod okriljem nemške zveze, slovanske, med temi tudi naša dežela, so pa bile v slovanski zvezi. Jasno je, da si omenjeni zvezi nista nasprotovale in se stvarno nista ločile, kajti namen in cilj obeh je bil isti. Ena kot druga sta vodili in izpopolnjevali svoje deželne zveze, katerih naloga je bila zopet, da obveščajo svoje krajevne zveze, oziroma društva o tem. Na tak način je bilo vsako društvo lahko popolnoma poučeno o vsaki novosti, ki se je porodila na polju gasilstva. Društvo pa, ki sameva in le skrivoma pogleduje za svojimi sosedi, nikakor ne more vspevati in hira ter hira, dokler mu mlačnost ne zavije vratu. Glavni vzrok takega društva leži v njegovem vodstvu; zakaj glava društva je načelnik in ako ta ni res navdušen gasilec, potem je polom neizogiben. Pri osnovanju gasilnega društva bodi prvi pogoj, da se izbere večje in navdušeno vodstvo; nikakor pa ne ljudi, ki iščejo le časti in hvale, kajti sicer je društvo že v kali zadušeno. Na dnevnem redu so potem vedno le prepiri in volitve, a do vspešnega in koristnega delovanja ne pride. V gasilstvu ni mesta častilakomnosti, ne besedičenja, ne strankarstva, marveč mesto vnetega dela in nesebične požrtvovalnosti.

O vajah v splošnem.

(Janko Hojan.)

Ako v slučaju požara opazujemo kako gasilsko četo, bomo takoj uvideli in presodili njeno znanje in izurjenost. Gasilsko četo, v kateri vlada strogi red, katero tvori sposobno moštvo z izurjenimi poveljniki, ne plaši noben požar, nobeno nadzorovanje bodisi od te ali one ni; ona je vedno in povsodi na mestu, kajti ona sloni na pravem temelju gasilske vede in izobrazbe.

Jasno je, da do tako določne gasilske sposobnosti ni lahka in kratka pot. Marsikatero težavo in zoprnost mora prestati moštvo kot poveljnik, predno se povzpne do vzvišenega cilja, ki mu ga stavi gasilstvo. Gotovo je pa tudi, da brézpomembni oziri, površno znanje učiteljevo ter mlačnost in zanikarnost nikdar ne privedeta do zaželenega cilja. Z vztrajnim navdušenjem se mora zastaviti korak do te častne naloge, korakati se mora preko vseh ovir in težav, ki navidezno zapirajo pot, pred očmi se mora imeti edino le točko popolne gasilske izurjenosti in znanja. Da je pa mogoče to doseči in s tem zagotoviti gasilstvu častno mesto, ki mu gre, treba je kremenitega značaja pri moštvu samem, predvsem pa v poveljniku. Velika napaka je, da se ravno poveljniška mesta odklanjajo, celo silijo možem, ki nas mogoče v svojem življenjskem poklicu presegajo, daleko pa zaostajajo v gasilski védi in sposobnosti. Naloga in pomen vsacega poveljnika je, da prednjači v izurjenosti svojemu oddelku, kateremu zapoveduje in ga poučuje v vsem potrebnem.

Vežbanje možda in istega popolno izvežbanje pa ni lahka stvar. Predvsem se mora novincu vcepiti veselje do gasilstva, vsled česar se ga nikakor ne sme v par trenutkih obremeniti z vsem delovanjem in nehanjem gasilstva. Novincu vpade pogum, izgubi veselje in odpade še predno je pravzaprav začel. Zato je treba spretno, namenu odgovarjajoče šole. Seznaniti je treba novinca najprej z gasilskim in društvenim redom ter mu orisati vzvišeno nalogo in cilj gasilstva, ki ga zasleduje isto širom sveta. Nato se ga stopnjeva je sprijazni z raznim gasilskim orodjem. Pouk v tem mora biti vesten in natančen, kajti le popolno obvladanje in poznanje orodja nam ustvari izurjenega gasilca. Zato nikakor ne zadostuje, da po zna novinec orodje po imenu, marveč biti mora natančno poučen o njega sestavi in rabi; kajti le tedaj mu je mogoče istega vspešno in zanesljivo rabiti. Šele ko se je podrobno seznanil s kakim orodjem, potem ga vadimo v njem, da si pridobi čim večjo ročnost in gibčnost. Ako novinca polagoma in vestno vpeljujemo od orodja do orodja, od vaje do vaje, mu bomo s tem gotovo okre-

pili navdušenje in veselje do popolne gasilske izurjenosti. Pri tem pa je treba paziti, zlasti pri večjem številu novincev, da je dana slehernemu prilika popolne izobrazbe. Zato ni brezpomembno načelo, da se po dovršeni učni dobi poedinca preizkusi. S tem posamezni novinec dokaže svoje zmožnosti ter prepriča poveljnika, kakor ostalo moštvo, da v nobenem oziru ne zaostaja za njim in ne bo v spodtiko in nadlego, ako se ga prideli izkušnemu moštvu. Pri takem postopanju odpadejo vsi pomisleki, zakaj člane družji medsebojno zaupanje in ljubezen, kar je prvi in poglavitni pogoj vspešnega in nepristranskega društvenega delovanja.

Vežba naraščaja.

(Dalie.)

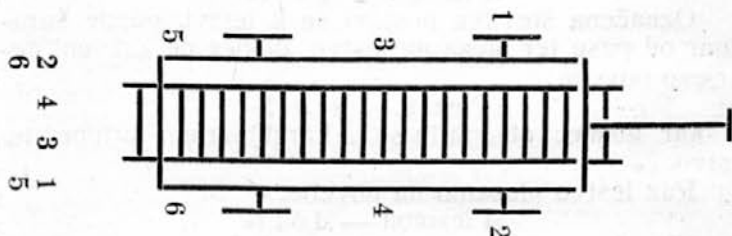
D. Vaje z mehanično (Magirusovo lestvo.

1. Nastop in uravnava.

Vaje z mehanično lestvo dela četrar in vrsta šestih
gasilcev.

Četar postavi se 2 koraka na levo od konca ojesa s čelom proti lestvi in poveljuje:

»K lestvi nastop — v r e d!«

Nato povelje postavi se vrsta s sredino tri korake
za lestvo s čelom proti lestvi.

Nastop se mora, kakor pri vseh drugih vajah, hitro in tiho izvršiti.

Vrsta se takoj in brez povelja uravna po sredini vrste.

Na povelje:

»Desni in levi krajnik v z a d !«

desni krajnik stopi za svojega soseda na levi strani in levi krajnik za soseda na desni strani.

V tej tvorbi stoječe gasilce odšetje četar od 1 do 6, kakor pri vaji z navijakom, in kakor kaže slika.

Odšteviš gasilce se vrne četar na svoje mesto k sprednjemu koncu ojesa in veli:

»K lestvi hodoma — p o h o d !«

Vsi gasilci karakajo na to povelje, in sicer: številka 1 k sprednjemu levemu kolesu, številka 2 k sprednjemu desnemu kolesu, številka 3 k sredini lestve na levi strani, številka 4 k sredini lestve na desni strani, številka 5 za levo zadnje kolo in številka 6 za desno zadnje kolo.

Na povelje:

»Zgoto - v i t !«

napravijo vsi gasilci obrat proti lestvi. Na to številka 1 iztakne iglico velikega ojesa, številka 2 pa iztakne oje ter je položi pod voz. Ko je položeno oje pod voz iztakne številka 1 iglico malega ojesa, številka 2 iztakne malo oje ter je zatakne v ležišče velikega ojesa, številka 1 pa je zagodzi z iglico. Številka 2 zavre potem še kolesno zavoro na sprednjem koncu voza. Ko je pritrjena zavora, številka 1 in 2 pritrdita oporne vzvode nad sprednjo osjo, vsak na svoji strani. Številka 3 in 4 odvežeta kolesci opornih vijakov nad sprednjo osjo, vsak na svoji strani, in podložita s podlogama zadnji kolesi, številka 3 spred, številka 4 pa vzad.

Številka 5 odveže jermen na lestvi vrh sedeža ter ga priveže na najbližji lestveni klin, številka 6 dvigne in prisloni sprednji sedež na trikot. Na to številka 5 in 6 pritrdita še oporne vzvode nad zadnjo osjo, vsak na svoji strani, ter se prepričata o pravilni stoji lestve. Nihalo uinselajla Z ofios oupliaard azekod uuw ofso ofupez puu ravnalo dvigamo lestvo na eni ali drugi strani v pravilno lego.

Na povelje:

»Lestvo — dvigniti!«

številka 1, 2, 3 in 4 napravijo obrat k sprednjima ročicama ter vrteč ročici dvigajo lestvo do zadnjega zoba, na velikem trikotu, potem pa jo spustijo na valjar, ki se zaskakuje v zobovje lestve.

Lestvo raztezamo na povelje:

»Lestvo — raztegniti!«

Na to povelje številka 1 in 2 pritrdita oporni vijak nad sprednjo osjo ter stopita k drugi ročici, številka 3 in 4 stopita za drugo ročico ter vsi štirje vrteč ročico dvigajo lestvo. Številka 5 in 6 odpreta zaskok vretena s cevni in odvijata v primerni napetosti cev. Zvonec na lestvi nam pove, kdaj smo dvignili lestvo do dopustne višine. Z rahlim popustom ročic postavimo nogi ali zaskoka lestve na lestveni klin.

Številki 4 je pri dviganju lestve zlasti še paziti na to, da se žica pravilno navija na svoje vreteno.

Številka 5 in 6 se znova prepričata na nihalu o pravilni stoji lestve.

2. Plezalne vaje.

Preden pričnemo s plezalnimi vajami, postavimo gasilce pred lestvo s čelom proti lestvi in na to poveljemo posameznim številkam:

»Plezoma — gor!«

Označena številka postavi se k lestvi, odpne karabinar od pasu ter pleza na lestvo, dokler ne zazveni četrto povelje:

»Postati — stoj!«

na kar gasilec obstoji in se s karabinarjem pripne na lestvo.

Raz lestvo plezamo na povelje:

»Plezoma — dol!«

Plezalec se odpne in spleza raz lestvo.

Plezalne vaje delamo na signale s piščalko. Signal »pozor« (ti-taa) pomeni »Postati - stoj!« Dvakratni »pozor« (ti-taa, ti-taa) pomeni »Plezoma - gor!« Trikratni »pozor« (ti-taa, ti-taa, ti-taa) pomeni »Plezoma - dol!«

Ko plezalec odskoči raz lestvo, si zopet pripne karabinar k pasu in se vrne na svoje mesto v red. Na lestvo moremo postaviti hkratu največ tri plezalce: prvega vrh lestve, drugega pod sredino lestve, vrh trikotu, in tretjega v oznožje lestve. Razvrstitev na lestvo postavljenih gasilcev zmenjamo na povelje:

»Plezoma — gor!«

(ti-taa, ti-taa).

Na to povelje se odpo vsi plezalci in vrhni plezalec pleza dol, srednji in spodnji pa ostaneta na svojem mestu, dokler jih na lestvi ne sreča vrhni plezalec, in šele potem plezata do naslednje stopnje. Ko je odskočil prvi plezalec raz lestvo, postavimo naslednjo številko kot spodnjega plezalca v oznožje lestve.

Na povelje:

»Plezoma — dol!«

(ti-taa, ti-taa, ti-taa)

se odpo vsi plezalci in splezajo raz lestvo.

Kolebanje na lestvi ali drugi vrstolomni poskusi se nikdar in nikomur ne smejo dovoljevati.

3. Položitev lestve.

Preden lestvo položimo jo najprvo skrajšamo za kolikor smo jo raztegnili. Na povelje:

»Lestvo — skratiti!«

številka 1, 2, 3 in 4 stopijo na svoje mesto k drugi ročici ter jo najprvo dvignejo, da zvonec zazvoni, potem pa jo počasi spuščajo v svojo lego. Številka 5 in 6 pa navijata cevi na vreteno.

Lestvo položimo na povelje:

»Lestvo — položiti!«

Številka 1, 2, 3 in 4 stopijo na svoje mesto k prvi ročici, ter lestvo z ročico dvignejo raz valjar ki ga številka 3 in 4 preloži za drugi trikotovi kljuki ter jo spuščajo v svojo lego. Na povelje:

»Za odhod — zgostiti!«

številka 2 iztakne malo in zatakne veliko oje, številka 1 pa pri tem iztika in zatika ojesni iglici. Številka 3 in 4 od-

vijeta oporne vijake, odmakneta oporne vzvode nad sprednjo osjo, privežeta kolesci opornega vijaka ter naložita podloge izpod koles. Številka 5 in 6 odmakneta oporna vzvoda nad zadnjo osjo vsak na svoji strani in številka 5 poleg tega zveže lestvo z jermenom, številka 6 pa položi sedež v svojo lego.

Izvršivši vse to se vsi gasilci postavijo na svoje mesto k lestvi s čelom naprej.

Na voz sedamo na povelje:

»Na — voz!«

Številka 5 in 6 sedeta na zadnji, številka 3 in 4 na sprednji sedež, številka 1 in 2 pa stopita na ploščo tik sedežev ter se primeta z rokama za lestvo.

»Raz — voz!«

vsil gasilci skočijo raz voz ter se postavijo na svoje mesto k lestvi.

Od lestve odkorakamo na povelje:

»S čelom — vzd!«

potem:

»Hodoma — pohod!«

dalje:

»S čelom — spred!«

na to:

»Desni in levi krajnik — v red!«

in:

»Raz hod!«

na kar gasilci zapuste svoja mesta.

Društvene in župne vesti.

Gasilska župa novomeška je imela dne 21. julija t. l. v Novem mestu svoje zborovanje. Pri zborovanju so bili prisotni tovariši Jakob Prezeli iz Novega mesta, Josip Glavan iz Ponikev, Martin Potočar iz Mirne Peči, Josip Zupanc iz Toplic, Josip Zupančič in Ivan Malenšek iz Trebnjega in zastopnik »Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem« tov. Fran Barle iz Ljubljane. Ker je bila gasilska župa novomeška vsled vojnih razmer brez načelnika in podnačelnika je zborovanje otvoril in vodil tov. Barle. Tovariš Barle je otvoril zborovanje poročal o doslejnjem delovanju gasilske župe novomeške ter predlagal takojšnjo sklicanje občnega zbora, da se izvoli predsedstvo in odbor. Po živahnem razmotrivanju notranjih društvenih razmer in gasilskih zadev vobče je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki je prevzel nalogo čimprej sklicati občni zbor. V odbor so bili izvoljeni tov. Prezeli, Malenšek, Glavan, Potočar in Zupanc. Občni zbor se je baje že vršil toda o tem še nimamo poročila.

Odlikovani gasilci. Tik pred razsulum avstro-ogrske armade in pred razpadom Avstro-ogrske monarhije so dobili za zasluge pri prevažanju ranjencev in bolnikov odlikovanja:

a) srebrno svetinjo z vojno dekoracijo:

Fran Kavčič iz Ljubljane,

Ivan Koleča iz Ljubljane,

Ivan Košiček iz Ljubljane;

b) bronasto svetinjo z vojno dekoracijo:

Ivan Gerber iz Kranja,

Ignacij Šumi iz Kranja,

Ciril Resch iz Kranja,

Josip Havelka iz Krškega,

Matija Legan iz Toplic.

Spomladi letošnjega leta dobil je tov. Matija Petrič, načelnik gasilsek župe postojniške, zlat zaslužni križec.

Prevažanje ranjencev in bolnikov. Med vojno je 9 gasilnih društev, ki so bila združena v »Slovenski deželni zvezi prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem«, preskrbljevalo prevažanje ranjencev in bolnikov. Največ ranjencev in bolnikov je prevozilo Ljublj. prostovoljno gasilno in reševalno društvo, in sicer 1.050.434, gasilno društvo v Kranju: 5651, na Bledu: 1498, v Stražišču: 1009, v Toplicah: 696, v Zagorju na Savi: 502, v Litiji: 115, v Krškem: 56; gasilno društvo v Ilirski Bistrici ni vposlalo poročila. Te številke so vzete iz poročil, ki so došle do 31. julija 1918 osrednjemu odboru Rdečega križa.

Gasilstvo in vojska.

Glasom došlih imenikov gasilnih društev so padli junške smrti:

Gas. društvo Ljubljana:

Muška Ferdinand, Puhar Fran, Zajc Ivan.

Gas. društvo v Borovnici:

Mave Ivan.

Gal. društvo v Dravljah:

Skander Ivan, Brecljnik, Fran, Žirovnik Fran, Černivc Fran, Kregar Ivan.

Gas. društvo v Bervkah:

Korenčan Fran, Jeraj Anton, Petkovšek Jernej, Počtnik Josip, Jeraj Valentin, Celarc Josip, Keržmanc Janez, Korenčič Janez, Buh Josip, Keržmanc Janez, Setnikar Fran, Rizi Anton, Gostiša Janez.

Gas. društvo v Žabnici:

Zakotnik Peter, Biček Janez, Šifrer Anton;

Gas. društvo v Sori:

Kokalj Fran, Svoljšak Fran, Jesenko Jurij, Zevnik Alojzij, Dolinar Janez.

Gas. društvo v Godešiču:

Kuralt Fran, Jugovic Peter, Starman Lorenc, Čarman Fran, Hafner Janez;

Gas. društvo v Mojstrani:

Orehovnik Ivan, Hlebajna Martin, Polda Jakob;

Gas. društvo v Podkorenu:

Benet Ivan, Gregorič Alojzij, Hirbar Alojzij, Hlebajna Andrej, Cuznar Fran;

Gas. društvo v Radovljici:

Kavčič Pavl, Pirc Matevž, Globočnik Andrej;

Gas. društvo v Dol. Logatcu:

Mihevec Ivan, Černe Jernej, Carli Jernej, Gosar Josip, Mihevc Ivan;

Gas. društvo v Gor. Logatcu:

Junc Ignacij;

Gas. društvo v Toplicah:

Medic Karl, Zupanc Miha, Markovič Fran;

Gas. društvo v Dragatušu:

Svetic Fran, Kompel Miko, Likevič Alojzij;

Gas. društvo v Krškem:

Šiško Ivan, Brinovec Ivan;

Gas. društvo v Vrbljenah:

Grmek Alojzij;

Gas. društvo v Dupljah:

Jeraj Fran, Ahčin Andrej;

Gas. društvo v Zagorju ob Savi:

Steiner Matevž, Jelenko Josip, Marušek Janko;

Gas. društvo v Mengšu:

Žerovnik Ivan, Robida Fran.

Razne stvari.

Josip B. Hubalek. Češko gasilsko zvezo je zopet zadelo bridka izguba. Dne 27. avgusta 1918 je v Češki Třebovi umrl eden najdelavnejših in najmarljivejših gasilcev. umrl je tov. Josip B. Hubalek. Rajnik je bil eden onih, o katerih se more reči, da niso imeli neprijatelja, bil je zlata duša in vtelesna vljudnost, kakršne ne najdeš z lepa.

Bil je vsestransko delaven in vsak posel, ki mu je bil poverjen, je vršil do pičice natančno; gasilsko orodje in opravo je poznal do najmanjšega vijaka.

Josip Hubalek je bil ravnatelj deške meščanske šole v p., izvršujoči namestnik staroste in predsednik tehnične komisije češke gasilske zveze, namestnik predsednika tehnične komisije Združenja slovanskega prostovoljnega gasilstva, deželni gasilski nadzornik, starosta gasilske župe ustechotrebovske, starosta in častni član prostovoljnega gasilnega društva v Češki Třebovi, odbornik gasilske vzajemne zavarovalnice v Pragi, imetnik zlatega zaslužnega križca s krono, častnega znaka II. r. Rdečega križa z vojno dekoracijo i. t. d. član občinskega zastopa, različnih čeških društev, priznan pisatelj gasilski itd.

Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev je o smrti dobila brzojavno obvestilo in brzojavno izrekla sožalje češki gasilski zvezi.

Odlikovan na 38 razstavah z zlatimi in srebrnimi svetinjami.

Na gasilski razstavi v Pragi
l. 1903 s srebrno svetinjo
in diplomo.

Na mednarodni gasilski
razstavi v Petrogradu 1912
z diplomo trgovskega in
obrtnega ministrstva.

V. I. Stratilek, Vys. Mýto, kraljevine Češke.

Prva vzhodnočeška tovarna požarnih, motornih in ročnih brizgalnic, modernih črpalk, gasilskega orodja, livarna železa in kovin.

Pristen češki strokovni zavod!

Brizgalnice parne, bencinove, električne in avtomobilne, najlepših in priznanih izdelkov. Ročne, četvero-kolne in dvokolne brizgalnice. Normalne brizgalnice. po predpisu Z. U. H. J.

Novosti:

Motorna brizgalnica z brzobeznim visokokotlakim črpalom, velikanski učinek z veliko prihranitvijo H. P. sile. Patent priglašen v vseh državah! — **Brizgalnica** z obojestranskim sesalom in metalom, s kratkim dvigom, lahko gonjo, vse preizkušene po razumnih sl. Z. U. H. J. — **Berglaste brizgalnice**, izvrstnega sestava, najlepší, po strokovnjakih vsestransko priporočen izdelek. Več kot 2000 komadov v polno zadovolnost v rabi. — **Hidrofori in vrtné brizgalnice**. Navijaki in vozovi za moštvo in orodje. — **Lestve** in vsa druga **plezalna priprava**. Plahte in patentirane mreže za skok. — **Cevi in sesalnice** najboljše vrste, I. a jakosti, odgovarjajoč gasilskim namenom; cene zmerne. Kupujte, dokler je še zaloga! — **Gumijeve sesalnice** najboljše vrste v zalogi. — **Praktični pripomočki** za popravilo poškodovanih cevi. — Vsakovrstna gasilska priprava in oprava za moštvo: čelade, delavna obleka, rogovi, trobke, piščalke, vrvice in znaki. — **Pripomočki** proti dimu, svetilke in razsvetljevalna priprava z elektriko in acetilenom, priznana po tovariših. — **Garancija** za dobro blago. — **Solidna postrežba**. — **Ceniki** na prošnjo brezplačno in franko. — **Vsestransko pohvalno priznanje in priporočilo**.

Plačilni pogoji po dogovoru — ugodni. **Šestletna garancija**.

Mat. Gerber-jeva (Ana Gerber)

Knjigoveznica, zaloga slovenskih moll-
tvenih in povestnih knjig, prodaja raz-
nega risalnega in pisalnega orodja in
šolskih potrebščin.

Kongresni trg št. 4.
Ljubljana.

C. kr. privatna zavarovalna družba

AVSTRIJSKI FENIKS NA DUNAJU.

Vplačana delniška glavnica: 8,000.000 K.

Družba zavaruje:

- a) proti škodam, povzročenim po požaru, po streli, po parni ali plinovi razstrelbi, kakor tudi povzročenim po gašenju in podiranju poslopij, izpraznjenju na stanovanjih in gospodarskih poslopjih, tovarnah, strojih in premakljivih stvarih vsake vrste, trgovskih zalog, živine, gospodarskega orodja in gospodarskih zalog;
- b) proti požarnim škodam in streli med žetvijo na polju in travnikih, na kupih ali skednjih;
- c) proti škodam vsled slučajnega ubitja šip in zreal;
- d) proti škodam vsled prevažanja blaga po suhem in po vodi;
- e) proti škodam, povzročenim vsled tatinskega uloma in tatvine v zaprtih in odprtih prostorih ali enakih prilogah.

Pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Največja slovenska hranilnica:

Mestna hranilnica ljubljanska Ljubljana, Prešernova ul. 3.

je imela koncem I. 1916 vlog . K 55,000.000—,
hipotečnih in občinskih posojil „ 33,000.000—,
rezervnega zaklada „ 1,500.000—,
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4%

večje in nestaine vloge po dogovoru.

∴ Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo ∴
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem
proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obre-
stim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odpla-
čevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima
ustanovljeno

Kreditno društvo.

Tovarna brizgalnic in gasilskega orodja

Konrad Rosenbauer

Linc na D.

Bencinmotorna brizgalnica „Marka Linc“.

Dovršeni izdelki, elegantna oblika, brežhibno, zanesljivo delo.

Tudi vsakovrstne brizgalnice za ročno gonjo, priznane neprekosljive patentirane odkladalne Koebejeve brizgalnice, vsakovrstno gasilsko orodje, sanitetno orodje in lestve moderne in brežhibno izvršene.